

บรรณานุกรม

๑. ภาษาบาลี-ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยบาลี ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพมหานคร
จัดพิมพ์โดย มหาเถรสมาคม, ๒๕๔๙.

_____. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, ๒๕๒๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

(๑) หนังสือ

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. ระบบการแพทย์พื้นบ้านในชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวง
สาธารณสุข, ๒๕๓๕.

จากรุณ ธรรมวัตร. การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน. กรุงเทพมหานคร: มุลนิธิชาวบ้าน, ๒๕๓๑.

จำลอง ดิษยวณิช. ศ.นพ. วิปัสสนากรรมฐานและชาวอารมณ. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.

ฉลาด รมิตานนท์. ความหลากหลายทางชีวภาพ: ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาในลัทธิชุมชน.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, ๒๕๓๖.

ชาย โพธิ์สีดา. “ประวัติศาสตร์การแพทย์แผนโบราณในประเทศไทย”. สังคมศาสตร์การแพทย์.
ม.ป.ท., ๒๕๒๐.

ดร.นายแพทย์อุทัย สดสุข. สาธารณสุขในพระไตรปิฎก: บูรณาการสู่สุขภาพดี ชีวีมีสุข. นนทบุรี:
เทพประทานการพิมพ์.

เทพ สาริกบุตร. ไทโรศาสตร์ปริทรรศน์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อุตสาหกรรมการพิมพ์, ๒๕๐๖.

_____. คัมภีร์พระเวท: ปฐมบรรพ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิทยาการ,
๒๕๒๕.

ธวัช ปุณโณทก. ภูมิปัญญาชาวบ้านอีสาน: ทักษะของอาจารย์ปรีชา พิณทอง ในทิศทางหมู่บ้านไทย.
กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๓๑.

บุญมี แทนแก้ว. จริยศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์, ๒๕๓๙.

ประทีป ชุมพล. ประวัติการแพทย์แผนไทย การศึกษาจากเอกสารตำรายา. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท อาคิไทป์ จำกัด, ๒๕๔๑.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต). และคณะ, คลังธรรม เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เลียงเชียง, ๒๕๔๖.

_____. ศัพท์วิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง, ๒๕๕๐.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ: ภาวะที่ปลอดภัยและเป็นสุขในระบบชีวิตแห่งธรรมชาติ และสังคมยุคไอที. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันสันติธรรม, ๒๕๔๙.

_____. วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๕๐.

_____. พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทร). พระพุทธเจ้าเยี่ยมไข้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงช้าง, ๒๕๔๖ .

พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ. พระพุทธศาสนากับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๓.

พระราชวิสุทธิกวี. การพัฒนาจิต. กรุงเทพมหานคร: สภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพุทธศาสนา, ๒๕๓๖.

พระวิจิต ฌมขีโต (เปานิล). ศาสนธรรมกับสุขภาพ., กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อุษาการพิมพ์, ๒๕๕๔.

พระศรีวิสุทธิวงศ์ (สาย ตฺลโย). ธรรมะบำบัดโรคใจ. กรุงเทพมหานคร: วัดบวรเมตตา, ๒๕๐๐.

พระอริยคุณาธาร (เส่ง ปุสฺโส). ชีวิตประวัติ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. สมุทรสาคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ๒๕๕๐.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระธัมมปัทมฐกถาแปล ภาค ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา ธรรมานามัย. หน่วยที่ ๑- ๕ นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๘.

_____. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. เอกสารการสอนชุดวิชาแนวคิดและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย. หน่วยที่ ๒ พิมพ์ครั้งที่ ๓. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๐.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชา นวดแผนไทย. หน่วยที่ ๑-๗. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๓.

มานัส ดุสิตสมิธ. รักษาโรคแผนปัจจุบันและการใช้ยารักษาโรค. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ ๒. พิมพ์ที่โรงพิมพ์เฉลิมชาัญการพิมพ์, ๒๕๒๔.

มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิมฯ โรงเรียนอายุรเวทธารัง สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. ตำราการแพทย์ไทยเดิม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, ๒๕๓๖.

_____. หัตถเวชกรรมแผนไทย (นวด-แบบราชสำนัก). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิษณศ พริน ตั้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๔๘.

_____. หัตถเวชกรรมแผนไทยการนวดไทยแบบราชสำนัก การนวดพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ศุภนิชการพิมพ์, ๒๕๕๔.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ และธรา อ่อนชมจันทร์. ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านต่อการดูแลรักษาสุขภาพ กรณีศึกษา: การรักษากระดูกหักของหมอเมือง และการดูแลครรภ์ของชาวอาข่า จังหวัดเชียงราย. เชียงราย: สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏเชียงราย, ๒๕๓๗.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิชั่นส์ จำกัด, ๒๕๔๖.

สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือประชาชนในการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๔๗.

สมพร บุชราทิจ. พุทธวิธีจิตบำบัด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นันทพันธ์, ๒๕๔๒.

สมพร ภูติยานันต์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแพทย์แผนไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะเภสัชศาสตร์ โครงการพัฒนาตำราสถาบันการแพทย์แผนไทย, ๒๕๔๒.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส. ปฐมสมโพธิกถา ฉบับแปล วัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร จัดพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. บาลีไวยากรณ์ วจวิภาคที่ ๒ อาขยาต และกิตก์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ. พระคัมภีร์อภิธานปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. สิทธิชุมชนในทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๔๖.

เสน่ห์ จามริก. “สังคมศาสตร์นอกสังคมตะวันตก.” ในสังคมไทยกับการพัฒนาที่ก่อปัญหา. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน, ๒๕๓๒.

อัมพร ถิ่นประเทศ. นวดเพื่อสุขภาพครบวงจร. กรุงเทพมหานคร: ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ๒๕๔๖.

อวย เกตุสิงห์, ศ.นพ. “การแพทย์ไทยและการแพทย์แบบตะวันตก”. สังคมศาสตร์การแพทย์. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท. ๒๕๒๐.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. ภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๓๙.

(๒) บทความ/วารสาร:

ประภากร แก้ววรรณ และคณะ. การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นปลาร้าข้ามปี บ้านหนองบัวน้อย ตำบลหนองสระปลา อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. ๒๒, ๓ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๔๗), หน้า ๒๒.

พันเอกหญิง อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. “การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมด้วยภูมิปัญญาไทย”, วารสารพยาบาลตำรวจ. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗): ๔.

มิถุนายน ๒๕๕๒): ๑๔๙- ๑๕๒.

สิริพันธ์ รุ่งวิชานีวัฒน์. "สารสนเทศที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาพื้นบ้านทางการแพทย์แผนไทย", วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๒): ๑๔๙- ๑๕๒.

(๓) วิทยานิพนธ์:

กิตติพร ศิริสูตร. "การนำภูมิปัญญาของชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี". **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

นภาพร นำบุญพล. "บทบาทของพระสงฆ์ไทยที่มีต่อสาธารณสุขมูลฐาน: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด นครราชสีมา". **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๙.

นางสาวเกตุมณี พรหมเลื่อน. กระบวนการสร้างความเข้าใจเรื่องความเจ็บป่วยตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

นางสาวดวงรัตน์ สุขะนิล. "บทบาทพยาบาลชาวพุทธในการดูแลผู้ป่วยในมรณะวิถี: รพ.วชิระพยาบาล". **สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต**. สาขาวิชาศึกษา วิทยาลัยศาสนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๕.

นางประไพ เพิ่มกสิกรณ์. "การพยาบาลผู้ป่วยตามแนวพระพุทธศาสนา". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

นางศศิธร เขมาภิรัตน์. "การศึกษาเปรียบเทียบพุทธวิธีในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมกับการแพทย์ แผนไทย". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๙.

นันทนัช ขาวนาฟุ้ง. "การศึกษาเปรียบเทียบการบำบัดโรคโดยใช้วิธีการทางศาสนาระหว่างผู้นับถือ ศาสนาพุทธและคริสต์". **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๕.

พระมหาปองปรีดา ปริบุญโญ(จำปาศรี). การป้องกันและการรักษาโรคตามหลักพระพุทธศาสนา. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระครูประสิทธิ์กิตติสาร (จำลอง กิตติสาร / นิติธรรม). "การศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวคิดวิธีการ รักษาสุขภาพจากพระไตรปิฎกกับแนวคิดวิธีการรักษาสุขภาพของแพทย์แผนไทยโดย พระสงฆ์". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระครูสุวรรณธรรมทิน (ธมมทินโน). "สภาพปัญหาจริยธรรมของหมอยาพื้นบ้านในการรักษาโรคด้วย สมุนไพรกรณีศึกษา: หมอยาพื้นบ้านเขตอาเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด". **วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระครูอินทสารวิจักษ์ (กิจไธ). "ศึกษาการรักษาโรคด้วยยาสมุนไพรและธรรมโอสที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ยุพร จานประดับ. "ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

ยุพา ทรัพย์อุไร. "การศึกษาการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในงานการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

ร้อยตำรวจเอกหญิง อุทัยวรรณ เลาประเสริฐสุข. "การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธวิธีบรรเทาทุกข์ยามเจ็บป่วย". **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ลักขณา รอดสาน. "การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง "เรือ.สายน้ำ.และชีวิตของชาวปทุมธานี" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐.

อังกุล สมคะเนย์. "สภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

โอภาส ชามะรัตน์. "ภูมิปัญญาพื้นบ้านกับการใช้สมุนไพรรักษาความเจ็บป่วย". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๕.

(๔) รายงานวิจัย:

กิ่งแก้ว เกษโกวิท (และคณะ). "หมอพื้นบ้านและการดูแลสุขภาพตนเองของชาวบ้านอีสาน". **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๖.

นางสาวณัฐวรรณ วรพิสุทธีวงศ์. "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองด้วยการแพทย์แผนไทย". **รายงานวิจัย**. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔.

นางสาวบุญศรี เลิศวิริยจิตต์. "คลังภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านกับสมุนไพรชุมชนภาคอีสาน". **รายงานวิจัย**. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔.

วิไลพร ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. "บทบาทของพระสงฆ์ไทยที่เป็นหมอพระในด้านการบำบัดรักษาโรคแห่งชุมชน". **รายงานวิจัย**. คณะภาควิชามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๑.

อรุณพร อิฐรัตน์ (และคณะ). "ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านภาคใต้ของไทย". **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เวซสาร, ๒๕๔๕.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่:

กิตติ สมบัติ, นงพรรณ พิริยานุพงศ์ และสาธิต์ อาจณรงค์. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพตนเองของมุสลิมชายแดนใต้: ความสุขแห่งคุณา**. ในเอกสารการประชุมวิชาการสุขภาพภาคประชาชน ครั้งที่ ๑. "สร้างคนสร้างปัญญา สร้างสุขภาพภาคประชาชน" ๒๕-๒๗ สิงหาคม

๒๕๔๖ ณ โรงแรมจอมเทียนปาล์มบีช พัทยา จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพมหานคร: กองสนับสนุน
สุขภาพภาคประชาชน, ๒๕๔๖. (อัดสำเนา)

พระประจักษ์ จุกกธมโม. อ่างใน อัจฉรา ภาณุรัตน์. เอกสารคำสอนรายวิชาท้องถิ่นศึกษา. (สุรินทร์:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๔๙). (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)
อัจฉรา ภาณุรัตน์. เอกสารคำสอนรายวิชาท้องถิ่นศึกษา. สุรินทร์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๔๙. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)